

KOMISIJAS LĒMUMS

(2006. gada 8. marts),

ar kuru nosaka, ka 30. panta 1. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvā 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, ir piemērojams elektroenerģijas ražošanai Anglijā, Skotijā un Velsā

(izziņots ar dokumenta numuru K(2006) 690)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2006/211/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvu 2004/17/EK, ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs⁽¹⁾, un jo īpaši tās 30. panta 4. un 6. punktu,

ņemot vērā Apvienotās Karalistes pieprasījumu, ko tā iesniedza elektroniski 2005. gada 2. novembrī un apstiprināja ar parakstītu faksu 2005. gada 8. novembrī, un papildu informāciju, ko Komisijas darbinieki pieprasīja elektroniski 2005. gada 2. decembrī un Apvienotā Karaliste iesniedza ar e-pastu, kas datēta ar 12.1.2006.,

ņemot vērā neatkarīgas valsts iestādes *Office of the Gas and Electricity Markets (OFGEM)* atzinumu par to, ka nosacījumi Direktīvas 2004/17/EC 30. panta 1. punkta piemērošanai tiks ievēroti,

tā kā:

- (1) Direktīvas 2004/17/EK 30. pants nosaka, ka direktīva neattiecas uz līgumiem, kas piešķir tiesības veikt kādu no darbībām, uz kurām attiecas direktīva, ja dalībvalstī, kurā attiecīgo darbību veic, uz to attiecas tieša konkurence tirgos ar neierobežotu piekļuvi. To, vai uz kādu darbību attiecas vai neattiecas tieša konkurence, novērtē, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem, ņemot vērā attiecīgās nozares īpatnības. Piekļuvi tirgum uzskata par neierobežotu, ja attiecīgā dalībvalsts ir īstenojusi un piemērojusi attiecīgos Kopienas tiesību aktus, kas atver attiecīgo nozari vai tās daļu. Šie tiesību akti ir uzskaitīti Direktīvas

2004/17/EK XI pielikumā, kas attiecībā uz elektroenerģijas nozari atsaucas uz Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 19. decembra Direktīvu 96/92/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu⁽²⁾. Direktīva 96/92/EK ir aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. jūnija Direktīvu 2003/54/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 96/92/EK atcelšanu⁽³⁾, kas paredz vēl plašāku tirgus atvēršanu.

- (2) Saskaņā ar Direktīvas 2004/17/EK 62. panta 2. punktu minētās direktīvas III sadaļa, kas nosaka pakalpojumu projektu konkursu noteikumus, neattiecas uz konkursiem, ko organizē, lai attiecīgajā dalībvalstī veiktu darbību, attiecībā uz kuru 30. panta 1. punkta piemērojamība ir noteikta ar Komisijas lēmumu vai attiecībā uz kuru minētais punkts ir uzskatīts par piemērojamu, ievērojot 30. panta 4. punkta otro vai trešo daļu vai 30. panta 5. punkta ceturto daļu.

- (3) Pieprasījums, ko iesniedza Apvienotā Karaliste, attiecas uz elektroenerģijas ražošanu Anglijā, Skotijā un Velsā. Ņemot vērā šo trīs ģeogrāfisko apgabalu tirgu vienoto raksturu un ierobežotās iespējas⁽⁴⁾ savienot Apvienotās Karalistes un pārējo Kopienas apgabalu elektroenerģijas piegādes tīklus, Anglija, Skotija un Velsa jāuzskata par attiecīgu tirgu, lai novērtētu nosacījumus, kas minēti Direktīvas 2004/17/EK 30. panta 1. punktā. Minētais lēmums atbilst vienam no konstatējumiem, kas izteikts Komisijas paziņojumā Padomei un Eiropas Parlamentam "Pārskats par progresu iekšējā gāzes un elektrības tirgus izveidē"⁽⁵⁾ (turpmāk tekstā "2005. gada pārskats"), ka "ekonomikas izteiksmē elektroenerģijas (...) tirgi ES (...) vēl aizvien ir valstu pārziņā".

- (4) Minētais novērtējums, kā arī visi citi novērtējumi, kas iekļauti šajā lēmumā, ir veikti tikai un vienīgi Direktīvas 2004/17/EK vajadzībām un neierobežo konkurences noteikumu piemērošanu.

⁽¹⁾ OV L 134, 30.4.2004., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas 2005. gada 19. decembra Regulu (EK) Nr. 2083/2005 (OV L 333, 20.12.2005., 28. lpp.).

⁽²⁾ OV L 27, 30.1.1997., 20. lpp.

⁽³⁾ OV L 176, 15.7.2003., 37. lpp.

⁽⁴⁾ Apmēram 4 % no maksimālā pieprasījuma.

⁽⁵⁾ KOM(2005) 568 galīgais, 15.11.2005.

- (5) Apvienotā Karaliste ir īstenojusi un piemērojusi ne tikai Direktīvu 96/92/EK, bet arī Direktīvu 2003/54/EK. Tādējādi un saskaņā ar 30. panta 3. punktu piekļuve tirgum uzskatāma par neierobežotu.
- (6) Tas, vai uz kādu darbību attiecas vai neattiecas tieša konkurence, ir jānovērtē, pamatojoties uz dažādiem rādītājiem, no kuriem pats par sevi izšķirīgs nav neviens. 2005. gada pārskatā Komisija norādīja, ka "vairāku valstu tirgos vērojama augsta rūpniecības koncentrācija, kas kavē efektīvas konkurences attīstību" ⁽⁶⁾. Tādējādi tā uzskatīja, ka attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu "viens no rādītājiem par konkurences pakāpi valstu tirgos ir triju lielāko ražotāju (...) kopējais tirgus īpatsvars" ⁽⁷⁾. Saskaņā ar jaunāko pieejamo informāciju trīs lielāko ražotāju kopējais tirgus īpatsvars ir 39 % no vairumtirgus ⁽⁸⁾, kas ir apmierinoši zems līmenis un būtu jāuzskata par norādi uz to, ka pastāv tieša konkurence.
- (7) Līdzsvarošanas tirgu darbības arī jāuzskata par rādītāju. Faktiski "jebkuram tirgus dalībniekam, kurš nespēj savu produkcijas piedāvājumu pielāgot savu patērētāju pazīmēm, var nākties saskarties ar starpību, kas veidojas starp cenu, par kādu pārvaldes sistēmas operators (PSO) pārdos izlīdzinošo elektroenerģiju, un cenu, par kādu tas atpirks pārprodukciju. Šīs cenas pārvaldes sistēmas operatoram var vai nu tieši noteikt regulators, vai arī cenu noteikšanā tiek izmantots uz tirgu balstīts mehānisms, kurā cenu nosaka citu ražotāju piedāvājumi, kuri vēlas savu ražošanu regulēt uz augšu vai uz leju. (...) Mazajiem tirgus dalībniekiem rodas būtiska problēma, ja pastāv draudi, ka izveidosies liela starpība starp iepirkumu cenu no PSO un pārdošanas cenu. Tas novērojams vairākās dalībvalstīs un varētu kaitēt konkurences attīstībai. Liela cenu starpība varētu norādīt uz to, ka līdzsvarošanas tirgū ir nepietiekama konkurence un dominē tikai viens vai divi galvenie ražotāji. Šādas grūtības palielinās situācijās, kad tikla lietotāji nespēj pielāgot savas pozīcijas pēc iespējas tuvāk reālajam laikam." ⁽⁹⁾ Kopš tika ieviesti "British Electricity Trading and Transmission Arrangements" ("BETTA") pasākumi, Anglijai, Skotijai un Velsai ir vienots līdzsvarošanas tirgus. Turklāt tā galvenās pazīmes (uz tirgu pamatota cenu veidošana, slēgšana uz pusstundu un samērā nelielā cenu starpība) ir tādas, ko varētu uzskatīt par tiešas konkurences rādītājiem.
- (8) Ņemot vērā attiecīgā ražojuma (elektroenerģijas) pazīmes un to, ka piemēroti produkti vai pakalpojumi aizvietošanai ir retums vai nav pieejami nemaz, cenu konkurencei un cenu veidošanai ir daudz lielāka nozīme, novērtējot konkurences situāciju elektroenerģijas tirgos. To patērētāju skaits, kuri maina piegādātāju, ir faktiskas cenu konkurences rādītājs un tādējādi netieši arī "normāla norāde par konkurences efektivitāti. Ja piegādātājus maina tikai daži patērētāji, varētu rasties problēmas ar tirgus funkcionēšanu, pat ja nevar neņemt vērā labumus, ko rada iespēja no jauna vienoties ar sākotnējo piegādātāju." ⁽¹⁰⁾ Turklāt tas, ka "pastāv gala lietotājiem noteikto cenu regulēšana, viennozīmīgi ir noteicošais faktors, kas nosaka patērētāju uzvedību. (...) Kaut arī kontroles saglabāšana varētu būt pamatota pārejas posmā, tā kļūs par aizvien lielāku traucēkli, pieaugot nepieciešamībai pēc ieguldījumiem." ⁽¹¹⁾
- (9) Apvienotajā Karalistē tendence mainīt piegādātāju trim patērētāju kategorijām – lielie un ļoti lielie rūpnieciskie lietotāji, mazie un vidējie rūpnieciskie lietotāji un uzņēmumi, un ļoti mazie uzņēmumi un mājsaimniecības – ir vairāk par 70 % pirmajās divās grupās un gandrīz 50 % pēdējā grupā ⁽¹²⁾, bez tam gala patērētājiem noteikto cenu kontrole tika atcelta 2002. gadā ⁽¹³⁾. Tādējādi Apvienotajā Karalistē situācija attiecībā uz piegādātāju maiņu un gala patērētājiem noteikto cenu kontroli ir apmierinoša un uzskatāma par tiešas konkurences rādītāju.
- (10) Ņemot vērā šos rādītājus un kopumā situāciju šajā nozarē Anglijā, Skotijā un Velsā – jo īpaši to, kādā mērā tikli ir nošķirti no ražošanas/piegādes un kā tiek regulēta piekļuve tikliem, – kas izriet no Apvienotās Karalistes sniegtās informācijas, 2005. gada pārskata un tā tehniskā pielikuma, jāuzskata, ka attiecībā uz elektroenerģijas ražošanu Anglijā, Skotijā un Velsā ir izpildīts Direktīvas 2004/17/EK 30. panta 1. punkta nosacījums par tiešo konkurenci. Kā minēts iepriekš 5. apsvērumā, nosacījums par brīvu piekļuvi uzskatāms par izpildītu. Tādējādi Direktīva 2004/17/EK nav piemērojama nedz gadījumos, kad līgumslēdzējas iestādes piešķir līgumus, kas paredzēti, lai dotu tiesības ražot elektroenerģiju šajos ģeogrāfiskajos apgabalos, nedz arī, kad tās organizē projektu konkursus minēto darbību veikšanai šajos apgabalos.

⁽⁶⁾ Skatīt 2005. gada ziņojumu, 2. lpp.

⁽⁷⁾ Skatīt 2005. gada ziņojumu, 7. lpp.

⁽⁸⁾ Skatīt Komisijas dienestu darba dokumentu, 2005. gada pārskata tehnisko pielikumu, SEK(2005) 1448, 44. lpp., 4.1. tabula, turpmāk tekstā "tehniskais pielikums".

⁽⁹⁾ Tehniskais pielikums, 67.–68. lpp.

⁽¹⁰⁾ 2005. gada ziņojums, 9. lpp.

⁽¹¹⁾ Tehniskais pielikums, 17. lpp.

⁽¹²⁾ 2005. gada ziņojums, 10. lpp.

⁽¹³⁾ Tehniskais pielikums, 177. lpp.

- (11) Minētā lēmuma pamatā ir juridiskā un faktiskā situācija 2005. gada novembrī, kā tā ir atspoguļota informācijā, kuru iesniedusi Apvienotā Karaliste, 2005. gada pārskatā un tā tehniskajā pielikumā. Lēmumu var pārskatīt, ja būtiskas izmaiņas juridiskajā vai faktiskajā situācijā norādīs, ka nosacījumi Direktīvas 2004/17/EK 30. panta 1. punkta piemērošanai vairs netiek ievēroti.
- (12) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Valsts līgumu padomdevēju komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Direktīva 2004/17/EK neattiecas uz līgumiem, ko piešķir līgumslēdzēji un kas paredzēti, lai dotu tiem tiesības ražot elektroenerģiju Anglijā, Skotijā un Velsā.

2. pants

Minētā lēmuma pamatā ir juridiskā un faktiskā situācija 2005. gada novembrī, kā tā ir atspoguļota informācijā, kuru iesniedusi

Apvienotā Karaliste, 2005. gada pārskatā un tā tehniskajā pielikumā. Lēmumu var pārskatīt, ja ievērojami atšķirīgi fakti vai juridiskā situācija norādīs, ka nosacījumi Direktīvas 2004/17/EK 30. panta 1. punkta piemērošanai vairs netiek ievēroti.

3. pants

Šis lēmums adresēts Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei.

Briselē, 2006. gada 8. martā

Komisijas vārdā —

Komisijas loceklis

Charlie McCREEVY